

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2026. január 24. 10:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

**Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál,
a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!**

Jó munkát kívánunk!

OKTATÁSI HIVATAL

1. Oldd meg az alábbi szóegyenleteket! Írd a zárójelben található első meghatározás alapján a szó betűit a vonalakra, majd egy betű hozzáadásával alkoss egy új szót, amelynek jelentése megfelel a második meghatározásnak! A vonalak a betűk számát jelzik.

- a) ____ (elegendő helyet talál) + _ = ____ (a feleség házastársa)
- b) ____ (E/2. személyű névmás) + _ = ____ (tápláló, fehér ital)
- c) ____ (szeletelésre alkalmas konyhai eszköz) + _ = ____ (nem pontos, nem időben érkező)

a	
b	
c	

2. Keresd meg a közmondások, szólások rokon értelmű párjait! A számok mellé írd a megfelelő betűt! Vigyázz, két közmondásnak nem lesz párja!

1. Egyik kutya, másik eb.

2. Ne fújd, ami nem éget.

3. Addig üsd a vasat, amíg meleg.

4. Sok kicsi sokra megy.

A) Rossz pénz nem vész el.

B) Akinek nem inge, ne vegye magára.

C) Csepp a kőre esik, végül kivájja.

D) Aki mindenbe kap, semmit sem tart meg.

E) Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra.

F) Egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz.

1. =

2. =

3. =

4. =

a	
---	--

3.	<p>Húzd alá az alábbi tréfás párbeszédben azt a szót, amelynek két különböző jelentése a humor forrása! Fogalmazd meg az adott szónak a szövegben megjelenő két jelentését!</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mi a közös a matekban és az evésben? – A szám. <p>Egyik jelentés:</p> <p>Másik jelentés:</p>	a												
4.	<p>Az alábbi szöveg alapján válaszolj a nyelvtani kérdésekre!</p> <p>Az a jó, ha a család minden tagja foglalkozik a kutyussal, miközben az hozzászokik a nyakörvhöz és a pórázhoz, megtanul enni a saját tányérjából, aludni a saját helyén, és jönni, ha hívják. De kell lennie valakinek, aki a kutya neveléséért felelős családtag.</p> <p>a) Írd le az első ténylegesen végrehajtott cselekvést jelentő szót az első mondatból!</p> <p>.....</p> <p>b) Milyen mássalhangzótörvény érvényesül a kutyussal szóban?</p> <p>.....</p> <p>c) Írd ki a magas hangrendű főnevet a második mondatból!</p> <p>d) Írd ide a melléknevet a második mondatból!</p> <p>e) Írd le szótagolva a nyakörvhöz szót!</p> <p>f) Karikázd be az alábbi szavak közül a betűrendben harmadik szót, és húzd alá a betűrendben hatodikát! Segítségképpen számozással betűrendbe állíthatod a szavakat!</p> <p style="text-align: center;">cica, barát, diák, falat, cement, bal, dallam, fél</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> <tr><td>f</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e		f	
a														
b														
c														
d														
e														
f														

5. Olvasd el a verset, és oldd meg a feladatokat!

a	
b	
c	
d	
e	

Kosztolányi Dezső: Szerenád

A kormos égből lány fehérség
szitálja le ezüst porát.
Dideregve járok ablakodnál
a hófehér nagy úton át.
S amint megyek itt éji órán,
lépésem meg se hallható,
mert zsongva, sűgva és zenélve
halkan szitál alá a hó.

S körülvesz engem, zordon árnyat
egy hófehér, szelíd világ:
angyalpárnáknak tollpíhéje,
zengő, szelíd(1.),
habpárna selymén szunnyadó arc,
mit angyalok fény szárnya ó,
minek szelíded altatóul
halkan zenél a tiszta hó.

Oly mély a csend, a város alszik,
mind járjatok lábujjhegyen!
Pihék, zenéljtek ti néki,
hogy álma rózsásabb legyen.
Egy hófehér hálószobává
változz át csöndes utca, ó!
Fehér rózsákként hullj az éjben
reá, te szálló, tiszta(2.)

a) Pótold a versből hiányzó szavakat! Figyelj a rímelésre és a ritmusra! Válassz a következő szavak közül: *hó, virág, jó, melódiák*

1. hiányzó szó:

2. hiányzó szó:

b) Melyik napszakban játszódik a vers? Írd a vonalra! Majd **húzz alá a vers 3. versszakából három** olyan **szót**, amelyek igazolják ezt!

.....

c) Milyen költői eszköz NEM fordul elő a versben? Húzd alá!

hasonlat, megszólítás, megszemélyesítés, metafora

d) Írj ki egy hangutánzó szót a versből!

.....

e) Írj rokon értelmű szót, kifejezést a versben szereplő **dideregve** szóra!

Ügyelj arra, hogy az általad választott szó ugyanazzal a toldalékkal végződjön!

.....

6. Melyik írásmód helyes, melyik helytelen? Írd a megfelelő jelölést a középső oszlopba!

1 = csak a bal oldali helyes

2 = csak a jobb oldali helyes

3 = mindkét alak helyes

X = egyik alak sem helyes

Bal oldal		Jobb oldal
follyon		haggya
szabja		szablya
ma-ha-rad-zsa		lo-pó-dzik
balettáncos		orra
díszszázad		asszonnyal

a

7. Olvasd el a szövegrészleteket, majd oldd meg a feladatot!

a	
---	--

A kerékpárosokra vonatkozó fontosabb tilalmi szabályok

- Tilos elengedett kormányval kerékpározni.
- Tilos autópályán és autóúton kerékpározni, továbbá ott, ahol ezt tábla tiltja.
- 12 év alatti gyerek főútvonalon nem kerékpározhat, közúton igen.
- Kétkerekű kerékpáron egy 16. életévét betöltött személy legfeljebb egy 10 évesnél fiatalabb gyermeket szállíthat a megfelelő gyermeküléssel.
- Kettőnél több kerekű kerékpáron legalább 17 éves személy szállíthat utast.
- A csomagtartón utast szállítani tilos.
- Kerékpárral lakott területen belül legfeljebb 40 km/óra sebességgel szabad közlekedni, lakott területen kívül sisakban 50 km/óra, sisak nélkül 40 km/óra a megengedett sebesség.
- A KRESZ előírása alapján a kötelező tartozékok: fehér színű első lámpa, vörös színű hátsó lámpa, vörös színű hátsó prizma; két, egymástól független fék; csengő.

Az elektromos rollerek használata

- Az e-roller hivatalosan „elektromos meghajtású segédmotoros kerékpárnak” minősül.
- Kötelező a kerékpárutat és kerékpársávot használni, ezek hiányában az úttesten kell haladni.
- 12 év alatti gyermek nem használhat e-rollert közúton.
- 12–16 éves kor között csak kerékpárúton vagy kerékpársávon szabad e-rollerrel közlekedni.
- 16 év felett nincs korlátozás a közúti használatra.
- Járdán tilos közlekedni elektromos rollerrel, kivéve, ha azt külön tábla engedi.
- Gyalogos övezetben csak tolni szabad az e-rollert.
- Elektromos rollerrel buszsávban tilos haladni.
- Tilos utast szállítani az e-rolleren.
- A maximális engedélyezett sebesség minden helyzetben 25 km/h.
- Az e-roller önsúlya maximum 55 kg lehet.
- Kötelező első és hátsó lámpa (sötétedés után és korlátozott látási viszonyok között), fényvisszaverő prizma elöl (fehér), hátul (piros) és oldalt (sárga); csengő vagy más hangjelző berendezés; két, egymástól független fék.

- a) A szöveg alapján állapítsd meg, hogy IGAZAK vagy HAMISAK az alábbi állítások!
Karikázd be a megfelelő választ!

1. A szöveg alapján mindkét fajta járművön utazhatnak bizonyos esetekben többen.	IGAZ – HAMIS
2. A kerékpárral lakott területen kívül (sisakban) maximum 50 km/óra sebességgel szabad közlekedni.	IGAZ – HAMIS
3. A szövegből kiderül, hogy mindkét járműnek kötelező legalább egy fékkel rendelkeznie.	IGAZ – HAMIS
4. Lakott területen kerékpárral gyorsabban szabad közlekedni, mint elektromos rollerrel.	IGAZ – HAMIS
5. 12 év alatti gyermek sem elektromos rollert, sem kerékpárt nem használhat közúton.	IGAZ – HAMIS

8. Azonosítsd a szavak szerkezetét, és tegyél X-et a megfelelő helyre a táblázatban! Figyelj, nem minden szerkezet sorába kerül X!

	asztalkákban	nagyobbakról	szépségeikről
szótó + képző + jel + rag			
szótó + képző + képző + jel + rag			
szótó + jel + jel + rag			
szótó + képző + jel + jel + rag			
szótó + képző + rag			

a

9. Olvasd el a szöveget, és válaszold meg a kérdéseket!

a	
b	
c	

Az utolsó szegedi bég

Azt beszéli az írás, hogy a régi világban Szegeden is török volt az úr másfél száz esztendeig. Seregbíró Csósz István tudja az igazságot, hogyan hagyta el a török a várost. Ő pedig már csak okos ember, nemhiába hogy a nagyapja is kukoricacsósz volt. ...

– Úgy volt az – beszéli Seregbíró Csósz István –, hogy Bali bégnek hívták a kapitányt. De csak Pali bégnek mondták a magyarok.

Akkora volt a süvege, mint valami gólyafészek, a gyémántboglár¹ se kisebb rajta, mint az öklöm.

A bég úr szerencsen inasától küldözgette ki a parancsot is, s hogy nagyobb legyen a parancs fogantja, olyankor mindig a fejébe nyomta a gyémántos süveget a szerencsen inasnak.

– Jaj, nagyságos bég – bukik be hozzája egyszer az inasa –, gyere, láss csudát!

– Mi csudát, te inas?

– Jaj, nagyságos bég, azt csak szem láthatja, nyelv ki nem mondhatja.

– No, majd kiküldöm a süvegemet – ásított Bali bég.

– Életem-halálom kezedbe ajánlom, nagyságos bég uram: méltóztassék azt a saját tündöklő szemeddel megtekinteni, mert olyat nem mindennap látni, amilyent most a Tisza hídján.

Bali bég kicsoszogott a Tisza hídjára. Mit lát ott, uram teremtóm: ül a híd szélén egy szegény ember, s eszi a szőlőt a szegedi halbicskával²! Egy szem, egy kapás, egy szem, egy kapás, de olyan sebesen hányja befelé a szőlőt, hogy káprázik bele a szeme az embernek.

Bali bég leült a híd másik szélére, szemben a szegény emberrel; úgy eltátotta a száját, hogy majd kiesett rajta a feje, ami pedig nagy szó. Nézte a szegény embert, hogy majd felét leette már a gerezdről a szőlőnek, s hirtelen felé bökött az ujjával.

– Kukk, szegény ember!

– Miért ijesztegeted a szegény embert, nagyságos Pali bég?

– Azt néztem, szegény ember, ugyan megszűrod-e magad ijedtedben azzal a halbicskával.

¹ dísz a süvegen

² kés, nyele halformájú

Jól van, nem szól a szegény ember semmit, csak bicskahegyezi tovább is a szőlőt, Bali bég kitátja megint a száját akkorára, mint egy kapu. Egyszer csak hirtelen felé kap a szegény ember a halbicskával:

– Kukk, nagyságos Pali bég!

Nem is kellett egyéb a nagyságos Bali bégnek, ijedtében úgy lefordult a hídról, hogy meg se állt, míg a Tisza fenekére nem ért.

Kapkodott utána a szegény ember, de már csak a gyémántos süveget bírta elkapni belőle.

– Sebaj, leszek én gazdája ennek is – mondta a szegény ember, a fejébe csapva a süveget, felballagott a várba, ahol mind hasra vágódtak előtte a jámbor török katonák.

– Azt üzente a nagyságos Pali bég, hogy nyomban hazatarodjatok a hazátokba. Ő maga is majd utánatok mén, csak még egy kicsit hűtőzik a Tiszában.

Úgy elfüstöltek onnan a törökök, mint nap elől a köd. Ki mert volna ellenkezni a nagyságos Bali bég süvegével?

– Így volt ez, nem másképp – mondja Seregbíró Csősz István. – Azért szereti a szegedi ember ma is annyira a halbicskát.

- a) Húzz alá egy teljes mondatot, ami azt bizonyítja, hogy a történetet valaki elmeséli!
- b) Hogyan fogalmazza meg a fenti szöveg a következőket? Írd le szó szerint!

A) A török süvege nagy volt:

.....

B) Azt látni kell, nem lehet elmondani:

.....

C) Bali bég meglepődött:

.....

- c) Írd le saját szavaiddal kerek mondat(ok)ban, hogy milyen üzenetet adott át a szegény ember a törököknek a bég nevében! Az üzenet két tartalmi elemből álljon!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.